చచ్చిపోయిన మనిషి

'సులోచన'

"అమ్మా! - నాన్న ఏడే!" అన్నాడు చిట్టాడు తల్లి పైటచెంగు పట్టుకొని వ్రేలాడుతూ.

చిట్టాడి తల్లి కాంతమ్మ - భర్త సంగతి కొడుకు అడగ్గానే బావురుమన్నది. గుండెలో దుఃఖపు అల పగిలింది.

రోజులో ఎక్కువ భాగం పిల్లాడు తండ్రినిగురించి ఆప్యాయంగా అడగటమూ, తల్లి భర్త గతిని తలుచుకొని గుండెబాదుకొని ఏడ్వటమూ జరుగుతోంది.

తల్లి ఏడ్పు వినగానే - పిల్లాడు కెవ్వుమన్నాడు - తేలుకుట్టినట్టు. ఆ బుల్లి హృదయానికి తల్లికేదో ఆపద కలిగినట్టు అనిపించింది.

తల్లీ కొడుకుల రోదనతో ఆ ఇల్లు ప్రతిధ్వనించింది. ఇరుగు పొరుగు వాళ్లు ఆ రోదనకు అదిరిపడలేదు-వాళ్లకు తెలుసు రోజూ ఉన్న దేనని. అత్రోవన పోతోన్న బుచ్చిరామయ్య వెంకటనారాయణ భార్య ఏడ్పువిని ఒక్క అడుగు ఇంట్లోకి వేశాడు - ఆమెను కాస్త పలకరించుదామని.

బుచ్చిరామయ్యను చూసి కాంతమ్మ ఏడ్పును కాస్త హెచ్చుస్థాయిలోకి మార్చింది.

"ఊరుకోవే అమ్మాయి! ఏంచేస్తాం? ఎవరికర్మకు ఎవరు బాధ్యులు? కాస్త వెనుకా ముందుగా అంతా వెళ్లేవాళ్లమే. నువ్వు విచారించి లాభంలేదు." అన్నాడు బుచ్చిరామయ్య మామూలు ధోరణిలో.

ఆ మాటలు కాంతమ్మను ఏవిధంగా తృప్తిపరచలేకపోయినై.

"అయితేఅమ్మాయి! నాకు తెలియక అడుగుతాగానీ, నీకు వెళ్లేప్పుడు ఫలానా చోటుకు వెళుతున్నాను,-ఫలానా అప్పుడు వస్తాను - అని యేం చెప్పలేదూ!" అన్నాడు బుచ్చిరామయ్య కుతూహలంగా అసలు సంగతి తెలుసుకోవాలని.

కాంతమ్మ రెండుసార్లు ముక్కు చీది, ఏడ్పు తగ్గించి తనకు వాస్తవంగా తెలిసింది చెప్పేందుకు ఉపక్రమించింది.

"లేదు అన్నయ్యా! మొన్న బుధవారంనాడు పదిగంటలకల్లా భోంచేసి - కొత్త గుడ్డలు ధరించారు. ఎక్కడికో ప్రయాణమై వెళ్లితున్నారనుకొన్నాను. తల దువ్వుకున్న తరువాత ఇనుప భోషాణం తెరిచారు. రెండు పది రూపాయల కట్టల్ని లోపలి జేబులో వేసుకున్నారు. వ్యాపార విషయమై ఎక్కడికో వెళుతున్నారు

కామోసు అనుకున్నాను. సంచి చేతపట్టుకొని బయలుదేరగానే అడిగాను–

"ఎక్కడికండీ వెళుతూంట" అని

"బెజవాడ వెళుతున్నాను. సరుకు ఎత్తించాలి. బహుశా రెండు రోజులకుగాని రాను. ఇల్లు జాగ్రత్త. పిల్లవాడు బజారుకు వెళుతూంటాడు–జాగ్రత్తగా కనిపెట్టుకొని ఉండు –" అన్నారు అని కాంతమ్మ బావురుమంది.

"ఏడవకు అమ్మాయి – చెప్పు" అని మళ్లీ బుచ్చిరామయ్య అన్నాడుట. కొంచెం సేపటికి సంబాళించుకొని మళ్లీ చెప్ప నారంభించింది కాంతమ్మ.

"వారికి అబ్బాయంటే ఎక్కడిలేని ప్రేమ. చూడకండా క్షణం ఉండలేరు– ఎక్కడకు వెళ్లినా, ఏంచేసినా ప్రాణమంతా అబ్బాయి మీదనే ఉంటుంది"

"ఊఁ! తరువాత" అన్నాడు బుచ్చిరామయ్య, కథ సాగిపోవాలని.

"నాలుగు రోజులవరకూ రాలేదు. నాకు మనస్సులో బిక్కు బిక్కుమంటూనే ఉంది. అబ్బాయిని చూడకుండా ఉండలేరు. ఎంత తీరని పనులున్నా – కనీసం ఒక్కపూట తీరిక చేసుకునైనా యింటికి వచ్చి వెళ్లేవారే! ఒకవేళ అక్కడినుంచి మరేదైనా ఊరు వెళ్లారేమోనను కున్నాను. ఇంకేముంది? అయిదో రోజు పిడుగులాగ వచ్చిపడింది. ఆ ఉత్తరం చూసుకొని గుండె బద్దలు కొట్టుకున్నాను." మళ్ల కాంతమ్మకు దుఃఖం పొంగుకొచ్చింది.

బుచ్చిరామయ్య కొంచెం సేపు ఓపిక పట్టాడు – కాంతమ్మకు ఆ దుఃఖపు పొంగు సద్దుమణిగేవరకూ.

"ఆ ఉత్తరం – చూసుకొని ప్రక్కింటి నరసింహారావు వాళ్లు అక్కడికి వెళ్లారు." అన్నది కాంతమ్మ చీదుకుంటూ

◆ ◆ ◆

"నరసింహారావ్ ?"

బజార్న వెళ్లే నరసింహారావు వెనుకనుంచి ఎవరో పిలిచినట్టు వినపడగానే ఆగి వెనక్కి తిరిగి చూశాడు.

వెంకటరావు, స్నేహితుడు – వడిగా, కలుసుకోవాలని వస్తున్నాడు. దగ్గరకు రాగానే –

"ఏంరా ?" అన్నాడు నరసింహారావు

"ఇట్లా రా, హోటల్లో కూర్చుందాం" అన్నాడు వెంకటరావు.

"నాకు కాస్త పనిఉంది. మళ్లీ కలుసుకుందాంలే" తప్పించుకోవాలని చూశాడు నరసింహారావు.

"నీతో మాట్లాడాల్సినపని ఉందిరా"

అని హోటల్లోకి లాక్కెళ్లాడు వెంకటరావు నరసింహారావుని.

"ఏమిటి.?"

"ఏంలేదు ? వెంకటనారాయణ విషయమే! నీకు ఎంతవరకు తెలుసో - అంతవరకూ నేను తెలుసుకోవాలని –"

'నాకు ప్రత్యేకంగా ఎక్కువ ఏం తెలుసు? ఆ రోజు వెంకటనారాయణ భార్య గొలున ఏడిస్తే ఇంటిప్రక్కవాళ్ళి ఏంజరిగిందోనని వెళ్లాను. ఆ ఉత్తరం చూడటంతో నాకూ క్రింద మీద అయింది. '

"అందులో ఏముంది?" అన్నాడు వెంకటరావు.

"వెంకట నారాయణుని ఎవరో రైలు క్రిందికి తోశారు, డబ్బులాక్కొని – చని పోయాడు"

"పాపం. ఎవరురాశారు, ఆఉత్తరం? ఎట్లా రాశేరు? "

"అదే అంతుబట్టకుండా ఉంది. సరైన అడ్రసుకే వచ్చింది."

"మీరు వెళ్లారుగా, అక్కడికి?"

"అవును- నేను, చెట్టుక్రింద వెంకయ్యా, కరణంగారూ కలిసి వెళ్లాం. ఆ చుట్టు ప్రక్కల ఊళ్లన్నీ విచారించాం. కాని అటువంటి సంఘటన ఏమీ సంవత్సరంగా జరుగలేదని చెప్పారు. అక్కడికి గవర్నమెంటు హాస్పెటల్సుకూడా వెతికే వొచ్చాం. వెంకటనారాయణ ఆచూకీ దొరకనేలేదు."

"మరి, అయితే – ఏమైనట్టు?"

"భగవంతుడికే తెలియాలి! "

"ఆత్మహత్య ఏమైనా చేసుకున్నాడేమో!" సందేహంగా అన్నాడు వెంకటరావు

"అబ్బే! అటువంటి అఘాయిత్యం తలపెట్టడానికి వచ్చిన కష్టం ఏముంది? వ్యాపారంలో లాభాలు బాగానే వస్తున్నాయి. సంసారంలో చిక్కులుకూడా ఏమీలేవు. అప్పు అసలేదు. అటువంటప్పుడు ఆత్మహత్య చేసుకోవాల్సిన అవసరం ఏముంటుంది? "

"నిజమే" చిన్నబుచ్చుకొన్నాడు వెంకటరావు తను తప్పుడుగా అంచనా వేసినందుకు.

"అయితే, నీ ఉద్దేశ్యం ఏమిటి వెంకటనారాయణ చావు విషయంలో" అన్నాడు వెంకటరావు మెల్లిగా.

"నాకు ఎటువంటి ఉద్దేశ్యమూలేదు అతన్ని గురించి ఒక ఉద్దేశ్యాన్ని ఏర్పరచుకొనేందుకు - అతని అంతరంగికాన్ని యెరిగి ఉండాల. అతని అంతరంగిక మిత్రుడైన శివరామయ్యకు తెలుసు - అతని

అంతరంగికాన్ని గురించి. వాళ్లిద్దరూ ఒకళ్ల రహస్యాన్ని ఒకళ్ళు - హృదయాన్ని యిచ్చిపుచ్చుకొని చెప్పుకుంటారు. '' అన్నాడు నరసింహారావు.

♦ ♦ ♦

శివరామయ్య అదోరకంగా ఉంటూ వొస్తున్నాడు. ముఖ్యస్నేహితుడైన వెంకట నారాయణ అకాలమరణం - అతనిని చాల రకాలైన భయాలకే కాకుండా, మానసిక వ్యధకుకూడా గురి చేసింది. వెంకట నారాయణ సహృదయుడు. నిజంగా ఒకళ్ల జోలికీ పోయే మనిషి కాదు. అటువంటి వానికి - అటువంటి దుర్గతి సంభవించిందంటే: ఎవరి హృదయం తల్లడిల్లదు?

ఆ సాయంత్రం లైబ్రరీ అరుగుమీద ఏకాంతంగా కూర్చునుంటే - శివరామయ్యను షావుకారు వెంకట సుబ్బయ్య అడిగాడు.

"ఏం రా! శివరామయ్యా - మరీ విచిత్రంగా ఉంది, మీ వెంకటనారాయణ విషయం''

'మీ' అనటంలోగల బాంధవ్యానికి శివరామయ్య త్రుళ్లి పడ్డాడు. వెంకట నారాయణ తనకు ప్రాణస్నేహితుడు, ఆప్త మిత్రుడు అని అనటంలో - అతని మరణం యొక్క రహస్యం తెలిసి ఉంటుందనే సమ్మకంతోనే నననని బెదురుతున్నాడు, శివరామయ్య.

వెంకట సుబ్బయ్య వంక కొంచెం ఆశ్చర్యంగా చూసి "అవును, మామా!" అన్నాడు శివరామయ్య.

శివరామయ్య ఆ విధంగా చొప్పదంటు సమాధానం చెప్పటం వెంకటసుబ్బయ్యకు నచ్చలేదు.

"అదేమిట్రా - నువ్వుకూడా అట్లా అంటావు? వెంకటనారాయణ విషయంలో నువ్వూ, నేనూ ఒకటేనా?''

శివరామయ్య అదుగంటా క్రుంగిపోయాడు. ఇదేదో తన తలమీదకే తెస్తున్నాడు, షావుకారు అనుకున్నాడు.

"కాక నాకు ఎక్కువ తెలిసింది ఏముంది? అతని భార్యకు ఎంత తెలుసో నాకు అంతే తెలుసు. అతను భార్యతో ఎక్కడికి వెళుతున్నానని చెప్పాడో - నాతో కూడా అక్కడికే వెళుతున్నానని చెప్పాడు. నాకు అంతకంటె, ఒక్క రవ్వంత కూడా ఎక్కువ తెలీదు. నిజం నువ్వు ఏమన్నా అనుకో మామా! రేపు వెళతాడనగా ఆ సాయంత్రం అన్నాడు: 'రేపు ఉదయం బెజవాడ వెళతానురా, సరుకు ఎత్తించాలి. రెండు మూడు రోజులకుగానీ రాను. మా ఇంటికి అప్పుడప్పుడూ వస్తూ వుండు'' అన్నాడు. అంతే! తరువాత

వారం రోజులకు కాబోలు ఆ ఉత్తరం చూసి తల్లక్రిందులైనానని తనకు తెలిసిన విషయం కుండ బ్రద్దలు కొట్టినట్టుచెప్పాడు, శివరామయ్య.

షావుకారు వెంకట సుబ్బయ్య కొంచెం సేపు ఆలోచించి, అన్నాడు –

"అయితే, శివరామయ్యా నీకు తెలిసినంతవరకు వెంకటనారాయణకు ఏమన్నా దుర్గుణాలు ఉన్నాయా? "

ఈ ప్రశ్నకు శివరామయ్య చలించాడు. ఆ మార్పు షావుకారు వెంకట సుబ్బయ్య గ్రహించి మళ్లీ అన్నాడు–

"చెప్పు భయపడతావేం? అతను లేడుగా మనలోమనం చెప్పుకోవటానికేం? ఫరవాలేదు. చెప్పు."

మౌనంగా ఉన్నాడు శివరామయ్య. ఆ మౌనం – వెంకట సుబ్బయ్యకు మరీ అవకాశాన్ని కల్పించింది, రెట్టించి అడిగేందుకు.

"చెప్పవేం! నువ్వు ఇవాళదాస్తే మటుకు దాగుతుందా! రేపైనా ఆకుల్లేదో బయటపడితే నలుగురూ నిన్నే అంటారు."

శివరామయ్య జాలిగా వెంకటసుబ్బయ్య వంక చూశాడు. 'వెంకటసుబ్బయ్యా ఫరవాలేదు చెప్పు' అన్నట్లు చిరునవ్వునవ్వాడు.

"వేరే దుర్గుణాలు ఏంలేవు మామా! పడమటి బజారు చివర వేపచెట్టు లేదూ– ఆ చెట్టుక్రింద తాటాకుల ఇంట్లో వీరమ్మ ఉంది చూశావూ, దాని కూతురుతో సంబంధం ఉంది. – అంతే–ఆ ఒక్క దుర్గుణం మినహాయిస్తే వెంకటనారాయణలో – మరేమీ చెడు ప్రవర్తన లేదు." అన్నాడు శివరామయ్య తనకు తెలిసింది ఆ ఒక్క విషయమే నన్నట్లు; మొదలకుండా పూడుకున్నాడు.

"ఆమె పేరేమిటి?"

"రాజమ్మ"

"ఆమెకేమన్నా తెలుసేమో"

"ఏమో" చప్పరించాడు శివరామయ్య.

♦ ♦ ♦

"ఏమే! - నిన్నే అడిగేది! నీకేమన్నా తెలిస్తే చెప్పవే?" అన్నది వీరమ్మ దీనంగా.

రాజమ్మకు ముల్లు గుచ్చుకున్నట్టు అయింది.

"ఏమిటి?" ఏమీ ఎరుగనట్టు తల్లిని ప్రశ్నించింది.

"ఆ వెంకట నారాయణ సంగతే!"

రాజమ్మ హృదయం చెదిరింది. ముఖంలో అలజడి స్పష్టమయింది.

"నాకేం తెలుసు! నాకూ ప్రత్యేకంగా ఎక్కువ ఏం తెలీదు"

"ఆ తెలిసిందేదో చెప్పు" కూతుర్ని నిగ్గదీసింది వీరమ్మ. తనకూతురుకు ఆ విషయం గట్టిగా తెలిసి వుంటుందనే నమ్మకం ఆవిడకు లేకపోయినా–ఏమన్నా తెలిక

పోతుందా అనే ఉద్దేశ్యపడింది.

"వ్యాపారపు పనిమీద బెజవాడ వెళుతున్నాను. రెండు మూడు రోజులవరకూ రావటానికి పడదేమో అనిచెప్పారు. అంతే! అంతకు మించినాకేమీ తెలీదు" అని కంటతడి పెట్టింది రాజమ్మ.

వీరమ్మకు కూడా దుఃఖం ఆగిందికాదు.

"అసలు ఇంతకూ నిజం ఏమిటి? వెంకటనారాయణగారు చచ్చినట్లా? లేక ఎక్కడో ఒకచోట బ్రతికే ఉన్నట్లా" అన్నది వీరమ్మ ఏంతోచక.

"ఆ సంగతి ఆయనగారికే తెలియాలి." అన్నది రాజమ్మ.

◆ ◆ ◆

తను ఇప్పుడు ఎక్కడున్నాడు?–

ఎక్కడున్నాడు?

అబ్బా...ఏమిటీ బాధ? చేతుల్నిండా రక్తపు మరకలే! ముఖం, తల, కళ్లూ అంతా నెత్తురు చారలే! అబ్బా...అమ్మో! నొప్పి ..తను ఎక్కడున్నాడు? లేవలేడేం? బాధ, బలహీనత! చుట్టూ ఆచెట్లేమిటి? ఆ గడ్డిదుబ్బులేమిటి? తను ఇక్కడికి ఎట్లా వూడి పడ్డాడు! ఇది భూలోకమేనా? ఆ కొండ, దట్టమైన చెట్లు - ఈ అద్వాన్నపు అడివిలోకి తనెల్లా వచ్చాడు? తనకు తెలీదు! వ్యాపారపు పనిమీద విజయవాడ బయలుదేరడం ... అవును! జ్ఞాపకానికి వొస్తోంది. విజయవాడ బయలుదేరడం- రైల్లో ఆమెను చూడటం.... ఎవరామె? ఏదీ...ఇక్కడ లేదేం? మోసంచేసింది! డబ్బు...డబ్బు! ఖాళీ జేబు - రెండువేల రూపాయలు ఎవరోదొంగలించారు! వాళ్ళు- ఆమె ప్రక్కనున్న ఇద్దరు మనుష్యులు! తనని యీ నిర్మానుష్యమైన అడవిలో కొట్టి డబ్బు లాక్కెళ్లారు. అంతేకంటు ఆమెకు తన మీద ప్రేమలేదు. అంతానటన! డబ్బు కోసం ఎత్తులు – తను గమనించలేక పోయాడు. ఆమె అవయవసౌష్ఠవానికే, ఆ చూపులోని అద్భుతానికి, కవ్వింపుకు- మతి చెడగొట్టుకొని కుక్కలాగ వెంట పడ్డాడు. వాళ్ల మాటలు నమ్మి వూళ్లు, పొలాలు, చెట్లు, చేనులు అన్నీ దాటి చివరకు ఇక్కడకు చేరుకున్నాడు. వెనుకనుంచి తన నెత్తిమీద రాయిపడ్డాక తనకు స్పృహలేదు. పిల్లవాడు, భార్య తననిగురించి ఎట్లా దుఃఖిస్తున్నారో! తను వెంటనే ఇంటికి వెళ్లాలి? ఎట్లా? ఆకలి వేస్తోంది. దాహం నీళ్లు ఎక్కడ? ముందు లేచి నిలబడటం ఎట్లా!

వెంకటనారాయణ లేవటానికి ప్రయత్నిస్తున్నాడు. వ్రేళ్లు భూమిమీద సరిగ్గా ఆనటంలేదు. కాళ్లుపట్టు తప్పిపోతున్నాయి. చివరకు ఎల్లాగోలేచి నిలబడ్డాడు. కొంచెం దూరంలో చిన్న చెరువులాంటిది అగపడ్డది. మెల్లగా అక్కడకు వెళ్లి నీళ్లు త్రాగాడు;

ప్రాణంకాస్త కుదుటపడ్డది. కాని ఆకలి తీరలేదు. మెల్లగా ఆ విధంగానే బాధతో, నడిచి ఒక పల్లెటూరు చేరుకున్నాడు ఆ రాత్రి.

వెంకట నారాయణ చచ్చి పోలేదు. అతను జీవించాడు. కాని అతను చచ్చి పోయిన మనిషిక్రింద లోకం జమకట్టింది.

ఆ రోజు రాత్రి నానా అవస్థలూపడి తన వూరు చేరుకున్నాడు. దాదాపు అర్థ రాత్రివేళ - నడిచి ఇల్లు చేరుకున్నాడు. తలుపు కొట్టాడు.

జవాబు లేదు.

మళ్లీ కొట్టాడు. లోపల ఏదో శబ్ద మైంది. కాని స్పష్టమైన జవాబులేదు. తలుపు మళ్లీ గట్టిగా కొట్టాడు.

''ఎవరు?'' లోపల్నుంచి జవాబు.

''నేనే! తలుపుతీయి'' అన్నాడు వెంకట నారాయణ.

కొంచెం సేపు నిశ్శబ్దం. తరువాత తలుపు తెరవబడింది. వెంకట నారాయణ లోపలకు వచ్చాడు. బాగా పెరిగినగడ్డం, రేగిన జుట్టూ, చిరిగి పోయిన గుడ్డలూ - మనిషి భీకరంగా, కలలో అవుపించే రాక్షస విగ్రహంలాగ ఉన్నాడు.

లైటు వెల్తురు పెద్దది చేసింది కాంతమ్మ.

''నేనే కాంతం! '' రెండు చేతులు ముందుకు చాపాడు, వెంకటనారాయణ.

వీరు! వారేనా .. వారేనా! కాదు! కా.. దు! చచ్చి - కలలో యీరూపంలో అగుపిస్తున్నారు! కలలో తనని ఎవరో తలుపుతట్టి పిలిచారు! తనుకలకంటోంది.... ఆ రూపం ఏమిటి? చచ్చి ఇట్లా భూతం రూపంలో తయారయ్యారా?

''అమ్మో!'' కెవ్వున కేక వేసింది కాంతమ్మ.

—o—

పాత్రుడుగారి

బాలసంజీవిని (Regd)

పిల్లల లివర్ అండ్ స్ప్లీన్ వ్యాధులను నివారించును

డాక్టరు పిల్లా పాపయ్య పాత్రుడు అండ్ బ్రదర్స్,

19, దక్షిణ మాడవీధి, మైలాపూరు, మదరాసు - 4. Phone 85254.

కుంభకోణము బ్రాంచి : 1. సారంగపాణి కోవిల, తూర్పువీధి.

అన్ని మందుల షాపులలోను దొరకును.